

Briuselis, 2025 m. lapkričio 27 d.
(OR. en)

16004/25

Tarpinstitucinė byla:
2025/0132 (COD)

JAI 1794
ASILE 113
FRONT 294
CODEC 1932

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 15251/25
Komisijos dok. Nr.: 8635/25 + ADD 1

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348
– Bendras požiūris

Rengiantis 2025 m. gruodžio 8–9 d. Teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) tarybos posėdžiui, delegacijoms toliau pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės parengtas pirmiau nurodyto pasiūlymo kompromisinis tekstas.

Komisijos pasiūlymo papildymai pažymėti *paryškintuoju kursyvu*, o išbrauktas tekstas – [...]. Kalbant konkrečiai apie 59 straipsnio 8 dalies, kuri nebuvo įtraukta į Komisijos pasiūlymą, pakeitimus, papildymai, palyginti su dabartiniu Reglamentas (ES) 2024/1348 tekstu, yra pažymėti *pusjuodžiu kursyvu ir pabraukti*.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES)
2024/1348**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies d punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonominių ir socialinių reikalų komiteto nuomones,

atsižvelgdami į Europos regionų komiteto nuomones,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1348¹ nustatyta bendra tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo Sąjungoje tvarka. Komisija peržiūrėjo įvairius saugios trečiosios šalies koncepcijos elementus, įskaitant saugos kriterijus, tinkamą procesą, ryšio kriterijų ir nuostatas dėl veiksmingos teisinės gynybos. Atlikus peržiūrą padaryta išvada, kad yra galimybių pagerinti saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymą, kartu išsaugant prašytojų teises apsaugos priemones ir užtikrinant pagarbą pagrindinėms teisėms;
- (2) ***taikant saugios trečiosios šalies koncepciją kaip nepriimtino pagrindą, Reglamente (ES) 2024/1348 reikalaujama, kad tarp prašytojo ir trečiosios šalies būtų ryšys, kuriuo remdamasis prašytojas galėtų pagrįstai vykti į tą šalį. Tačiau, [...] pagal tarptautinę pabėgėlių teisę, visų pirma Ženevos konvenciją, arba tarptautinę žmogaus teisių teisę, visų pirma Europos žmogaus teisių konvenciją, nereikalaujama, kad tarp prašytojo ir saugios trečiosios šalies būtų ryšys. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją, kai negalima nustatyti ryšio tarp prašytojo ir atitinkamos saugios trečiosios šalies, tokiomis sąlygomis, kurios yra nustatytos [...] Reglamente (ES) 2024/1348 su pakeitimais, padarytais šiuo reglamentu;***

¹ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1348, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES (OL L, 2024/1348, 2024 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

- (3) valstybės narės turėtų [...] ***išlaikyti*** galimybę taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją remdamosi prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies ryšiu, dėl kurio prašytojui būtų pagrįsta vykti į tą trečiąją šalį. ***Visapusiškai atsižvelgdamos į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje apibrėžtus parametrus, valstybės narės turėtų galėti taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją remdamosi ryšiu, apibrėžtu pagal nacionalinę teisę ar praktiką, tiek, kiek jis konkrečiai apibrėžtas toje teisėje ar praktikoje. Ryšys tarp prašytojo ir trečiosios šalies galėtų būti laikomas nustatytu visų pirma, jei prašytojo šeimos nariai yra toje šalyje, jei prašytojas toje šalyje nuolat gyvena arba buvo apsistojęs arba jei prašytoją su ta šalimi sieja kalbinės, kultūrinės ar kitos panašios sąsajos;***
- (4) valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją prašytojams, kurie prieš atvykdami į Sąjungą vyko tranzitu per trečiosios šalies teritoriją, nes galima pagrįstai tikėtis, kad tarptautinės apsaugos prašantis asmuo galėjo prašyti apsaugos saugioje trečiojoje šalyje, per kurią tas asmuo vyko tranzitu. Ankstesnis tranzitas per saugią trečiąją šalį yra objektyvi prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies sąsaja. ***Šio reglamento tikslais tranzitas per trečiąją šalį galėtų apimti situaciją, kai prašytojas keliaudamas į Sąjungą kirto trečiosios šalies teritoriją ar joje buvo apsistojęs arba kai prašytojas buvo trečiosios šalies pasienyje ar tranzito zonoje, kur jis turėjo galimybę prašyti tos šalies institucijų suteikti veiksmingą apsaugą;***

(4a) kadangi būtina stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis sprendžiant neteisėtos migracijos į Sąjungą problemą, valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją remdamosi Sąjungos arba valstybių narių su atitinkama trečiaja šalimi sudarytu teisiškai privalomu susitarimu arba nustatyta neprivaloma tvarka, nepriklausomai nuo jų oficialaus pavadinimo, su sąlyga, kad tame susitarime ar tvarkoje yra nuostatų, pagal kurias reikalaujama prašytojų, kuriems taikomas susitarimas ar tvarka, toje trečiojoje šalyje pateiktus veiksmingos apsaugos prašymus nagrinėti iš esmės. *Toks trečiosios šalies, su kuria Sąjunga arba valstybės narės yra sudariusios susitarimą ar nustatčiusios tvarką, kompetentingų institucijų atliekamas nagrinėjimas galėtų apimti įvairias atvejų nagrinėjimo sąlygas, pavyzdžiui, supaprastintas, grupines ar prima facie procedūras.*

(4b) siekiant užtikrinti glaudesnį bendradarbiavimą visoje Sąjungoje ir sustiprinti įtaką ir bendradarbiavimą dialoguose su trečiosiomis šalimis, šiuo reglamentu valstybės narėms turėtų būti suteikta galimybė taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją prašytojams pagal susitarimus ar tvarką, kurių šalys yra Sąjunga, viena ar daugiau jos valstybių narių arba viena ar daugiau valstybių narių ir trečiųjų šalių ir saugi trečioji šalis. Siekiant veiksmingumo ir vengiant nesuderinamumo, kadangi tokių susitarimų dalykas gali priklausyti Sąjungos ir valstybių narių pasidalijamajai kompetencijai, Komisija ir valstybės narės turėtų glaudžiai bendradarbiauti sudarydamos susitarimus, patenkančius į šio reglamento taikymo sritį, kad būtų užtikrintas vieningumas atstovaujant Sąjungai ir jos valstybės narėms tarptautiniu mastu. Visų pirma, be Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnyje nustatytos procedūros ir nedarant jai poveikio, Komisija derybose dėl tarptautinio susitarimo su trečiąja šalimi turėtų deramai atsižvelgti į visus galiojančius dvišalius ar daugiašalius valstybės narės susitarimus su ta pačia trečiąja šalimi ir Sąjungos susitarimo pasekmes tam susitarimui bei valstybės narės bendradarbiavimui ir bendriems santykiams su ta trečiąja šalimi migracijos srityje, be kita ko, kiek tai susiję su atitinkamais politiniais ir ekonominiais klausimais;

- (5) **atsižvelgiant į nelydimų nepilnamečių pažeidžiamumą ir tikslinės paramos poreikį, saugios trečiosios šalies koncepcija nelydimiems nepilnamečiams turėtų būti taikoma tik tais atvejais, kai galima nustatyti ryšį su atitinkama trečiaja šalimi ar buvusį tranzitą per ją ir tenkinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1348 59 straipsnio 6 dalyje nustatytos sąlygos. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad priimant visus su nepilnamečiais susijusius sprendimus pirmiausia būtų atsižvelgiama į vaiko interesus. *Valstybės narės, taikydamos saugios trečiosios šalies koncepciją, taip pat turėtų tinkamai atsižvelgti į šeimos vientisumo principą;***
- (6) **būtina didinti skaidrumą, susijusį su valstybių narių susitarimų su saugiomis trečiosiomis šalimis sudarymu ir valstybių narių tvarkos su saugiomis trečiosiomis šalimis nustatymu, siekiant padėti valstybėms narėms ir Komisijai nustatyti visapusišką požiūrį į migracijos išorės aspektą ir koordinuoti savo pastangas trečiųjų šalių atžvilgiu siekiant taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją. Tai taip pat leistų stebėti, ar su trečiosiomis šalimis sudaryti susitarimai ar nustatyta tvarka atitinka *Reglamentu (ES) 2024/1348 su pakeitimais, padarytais šiuo reglamentu, nustatytas sąlygas. Be to, tai turėtų sudaryti sąlygas nuosekliau ir darniau taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją visoje Sąjungoje ir prisidėti prie bendro tinkamo bendros Europos prieglobsčio sistemos veikimo. Šiuo tikslu, sudarant susitarimą ar nustatant tvarką su trečiaja šalimi, turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės informuotų Komisiją ir kitas valstybes nares [...] apie tokius susitarimus ar tvarką [...] prieš pradėdant juos laikinai taikyti arba prieš jiems įsigaliojant, atsižvelgiant į tai, kuri data yra ankstesnė;***

- (6a) *siekiant užtikrinti, kad su atitinkamų valstybių narių išorės sienų valdymu ir vidaus saugumu susiję teisėti interesai būtų pakankamai apsaugoti, tais atvejais, kai valstybė narė derasi dėl susitarimo ar tvarkos šio reglamento tikslais su viena iš Sąjungos kaimyninių trečiųjų šalių, valstybės narės, turinčios bendrą sieną su ta trečiaja šalimi, turėtų būti tinkamu laiku prieš sudarant susitarimą ar nustatant tvarką informuojamos apie tas derybas, visapusiškai laikantis Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalyje nustatyto lojalaus bendradarbiavimo principo. Be to, siekiant išvengti bet kokio Sąjungos teisės nesilaikymo ir toliau didinti skaidrumą, kiek tai susiję su valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimais ar tvarka, valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę savanoriškai teikti informaciją Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie derybų su trečiaja šalimi dėl šiuo reglamentu leidžiamų susitarimų ar tvarkos pažangą prieš šalims pasiekiant galutinį susitarimą, be kita ko, siekiant, kad Komisija įvertintų numatomo susitarimo ar tvarkos, dėl kurių deramasi, suderinamumą su Sąjungos teise;*
- (7) **valstybės narės turėtų galėti imtis būtinų priemonių, kad pašalintų pavojų, kad prašytojai, kuriems taikoma saugios trečiosios šalies koncepcija, pasislėps, be kita ko, apribodamos judėjimo laisvę pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1346² 9 straipsnį arba sulaikydamos atitinkamą prašytoją pagal tos direktyvos 10 straipsnį, kad įvertintų prašymų priimtinumą;**

² 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1346, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L, 2024/1346, 2024 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

- (7a) *Reglamente (ES) 2024/1348 nustatyta, kad tais atvejais, kai prašymas atmetamas kaip nepriimtinas remiantis saugios trečiosios šalies koncepcija, sprendžiančioji institucija turėtų prašytojui pateikti dokumentą, kuriuo trečiosios šalies institucijos būtų informuojamos, kad prašymas nebuvo iš esmės nagrinėjamas dėl to, kad buvo taikoma saugios trečiosios šalies koncepcija. Sąjunga ir jos valstybės narės ateityje galėtų sudaryti tokius susitarimus ar nustatyti tvarką, kurie yra leidžiami šiuo reglamentu ir į kuriuos galėtų būti įtrauktos nuostatos dėl trečiosios šalies institucijų informavimo apie prašytojų perdavimą iš valstybių narių teritorijos į trečiąją šalį procedūru, kurios skiriasi nuo Reglamente (ES) 2024/1348 nustatytos procedūros. Todėl tais atvejais, kai saugios trečiosios šalies koncepcija taikoma trečiosios šalies, su kuria Sąjunga arba valstybė narė yra sudariusi tokį susitarimą ar nustačiusi tvarką, atžvilgiu, turėtų būti galima taikyti procedūrą, nustatytą atitinkamose to susitarimo ar tvarkos nuostatose, o ne Reglamente (ES) 2024/1348 nustatytą procedūrą;*
- (8) siekiant padidinti procedūrinį veiksmingumą, prašytojas turėtų neturėti automatinės teisės pasilikti valstybės narės teritorijoje, kad galėtų apskųsti sprendimus dėl nepriimtino, priimtus remiantis saugios trečiosios šalies koncepcija. ***Be to, neturėtų būti automatiškai suteikiama teisė likti valstybės narės, kurioje pateiktas skundas dėl sprendimo, kuriuo prašymas atmetamas kaip nepriimtinas, remiantis tuo, kad kita valstybė narė nei ta, kurioje pateiktas skundas, suteikė prašytojui tarptautinę apsaugą, teritorijoje.*** Vis dėlto atitinkamo sprendimo grąžinti vykdymas turi būti sustabdytas laikotarpiu, per kurį atitinkamas asmuo gali pasinaudoti teise į veiksmingą teisinę gynybą pirmosios instancijos teisme, ir, kai toks skundas pateikiamas, esant pavojui, kad bus pažeistas negrąžinimo principas;

- (9) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. peržiūrėti saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymo sąlygas, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi tą tikslą galima pasiekti tik Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (10) [...] pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį Airija [...] **2025 m. liepos 22 d.** [...] laišku pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį **reglamentą** [...];

- (11) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (12) šiame reglamente paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
- (13) todėl Reglamentas (ES) 2024/1348 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) 2024/1348 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 59 straipsnis [...] iš dalies keičiamas taip:
- a) **5 dalies** b punktas pakeičiamas taip:
- „b) tenkinama viena šių sąlygų:
- i) tarp prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies yra ryšys, kuriuo remiantis jis galėtų pagrįstai vykti į tą šalį;

- ii) **vykdamas į Sąjungą** prašytojas vyko tranzitu per atitinkamą trečiąją šalį **arba**
- iii) **Sąjunga, viena ar daugiau valstybių narių arba viena ar daugiau valstybių narių ir trečiųjų šalių ir** atitinkama trečioji šalis yra sudariusios susitarimą ar nustačiusios tvarką [...], pagal kuriuos reikalaujama prašytojų, [...] **kuriems taikomas** tas susitarimas ar tvarka, **trečiojoje šalyje** pateiktus veiksmingos apsaugos prašymus nagrinėti iš esmės [...].

b) įterpiamos šios [...] **keturios** pastraipos:

[...]

„Kai Komisija Sąjungos vardu pradeda derybas su trečiąja šalimi, kad būtų sudarytas pirmos pastraipos b punkto iii papunktyje nurodytas susitarimas, derybų metu ji atsižvelgia į visus esamus dvišalius ar daugiašalius valstybių narių ir tos trečiosios šalies susitarimus, įskaitant galimą Sąjungos susitarimo poveikį tiems susitarimams ir valstybių narių bendradarbiavimui su ta trečiąja šalimi migracijos srityje.

Sjungos ir trečiosios valstybės sudarytas susitarimas, patenkantis į pirmos pastraipos b punkto iii papunkčio taikymo sritį, yra viršesnis už bet kokius atskirų valstybių narių ir tos pačios trečiosios šalies sudarytus dvišalius ar daugiašalius susitarimus ar nustatytą tvarką, jei jų nuostatos yra nesuderinamos su to susitarimo nuostatomis.

Valstybė narė tinkamu laiku informuoja atitinkamas valstybes nares apie derybas dėl pirmos pastraipos b punkto iii papunktyje nurodyto susitarimo ar tvarkos su trečiaja šalimi, kuri turi bendrą sieną su tomis valstybėmis narėmis.

Valstybės narės informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie *bet kokį pagal pirmos pastraipos b punkto iii papunktį sudarytą dvišalį ar daugiašalį susitarimą arba nustatytą tvarką* prieš jiems [...] *įsigaliojant arba, jeigu susitarimas ar tvarka [...] turi būti taikomi laikinai, prieš pradėdant laikiną jų taikymą. Komisija ir kitos valstybės narės taip pat informuojamos apie visus vėlesnius tokių susitarimų arba tvarkos pakeitimus ar jų nutraukimą.*“;

c) *6 dalis papildoma šiuo paskutiniu sakiniu:*

„Valstybės narės netaiko 5 dalies b punkto iii papunkčio, jei prašytojas yra nelydimas nepilnametis.“;

d) 8 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) išduoda jam dokumentą, kuriuo atitinkamos trečiosios šalies institucijos tos šalies kalba informuojamos, kad prašymas nebuvo iš esmės nagrinėjamas dėl to, kad buvo taikoma saugios trečiosios šalies koncepcija, išskyrus atvejus, kai Sąjungos arba tos valstybės narės ir trečiosios šalies sudarytame susitarime ar nustatytoje tvarkoje, kaip nurodyta 5 dalies b punkto iii papunktyje, nustatyta kitokia tos trečiosios šalies institucijų informavimo tvarka.“;

2) 68 straipsnio 3 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) sprendimą atmesti prašymą kaip nepriimtina pagal 38 straipsnio 1 dalies a, b, c, d arba e punktą arba 38 straipsnio 2 dalį, išskyrus atvejus, kai prašytojas yra nelydimas nepilnametis, kuriam taikoma pasienio procedūra;“.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

[...] Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė